

วิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจการค้าไทยรายภูมิภาค

ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2565

กลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

กองนโยบายการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางการค้า

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

โทร. 02-507-7894, 02-507-8501, 02-507-6489

E-mail: tpso.localeconomy@gmail.com

ภาคใต้

จังหวัดชุมพร จัดงาน “Amazing Robusta @ Chumphon” ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 10-14 กุมภาพันธ์ 2565 เพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ และผลักดันภาพลักษณ์ “ชุมพร คือ เมืองแห่งกาแฟโรบัสตา” การจัดงานครั้งนี้เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้ปลูกกาแฟและผู้ประกอบการธุรกิจกาแฟจากทุกภาคของประเทศไทย เพื่อต่อยอด สร้างมูลค่าเพิ่มเมล็ดกาแฟและผลิตภัณฑ์กาแฟ เพื่อจำหน่ายภายในประเทศและขยายสู่ตลาดต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแหล่งผลิตกาแฟโรบัสตาที่ขึ้นชื่อและเป็นอันดับหนึ่งของไทย รวมถึงสวนผลไม้และชายทะเล ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี

บทวิเคราะห์

ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกกาแฟ จำนวน 268,211 ไร่ โดยอยู่ในภาคเหนือมากที่สุด 128,870 ไร่ รองลงมา ได้แก่ ภาคใต้ 123,996 ไร่ ภาคกลาง 10,775 ไร่ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4,570 ไร่ ซึ่งสายพันธุ์กาแฟที่ปลูกในไทยมี 2 สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์โรบัสตา (146,405 ไร่) ปลูกมากในภาคใต้ จังหวัดที่มีการปลูกมากที่สุด คือ ชุมพร ระนอง และประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็นร้อยละ 55.96 22.21 และ 4.61 ตามลำดับ และสายพันธุ์อาราบิก้า (121,806 ไร่) ปลูกมากในภาคเหนือ จังหวัดที่ปลูกมากที่สุด คือ เชียงราย เชียงใหม่ และน่าน คิดเป็นร้อยละ 44.05 26.84 และ 8.96 ตามลำดับ สำหรับราคาเมล็ดกาแฟดิบที่เกษตรกรขายได้ ในปี 2563/2564 โรบัสตาอยู่ที่ 66.63 บาทต่อกิโลกรัม และอาราบิก้าอยู่ที่ 142.30 บาทต่อกิโลกรัม

ความต้องการกาแฟใช้ในประเทศ ในปี 2565 คาดว่ามีปริมาณความต้องการประมาณ 89,208 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.89 จากปีก่อน (ปี 2564 ปริมาณ 86,701 ตัน) เนื่องจากความต้องการของโรงงานแปรรูปมีเพิ่มขึ้น ทั้งเพื่อการบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออก

สถานการณ์ส่งออกกาแฟ ในปี 2564 ประเทศไทยส่งออกกาแฟ (พิกัดอัตราศุลกากร 0901) มีปริมาณ 545.38 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.69 จากปีที่ผ่านมา (ปี 2563 ปริมาณ 421 ตัน) และมีมูลค่า 117.57 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.86 (ปี 2563 มูลค่า 94.14 ล้านบาท) ตลาดส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรก คือ ญี่ปุ่น (27.20 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.87) สหรัฐอเมริกา (17.39 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.64) กัมพูชา (15.01 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 23.90) แคนาดา (13 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.24) และเยอรมนี (6.62 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.89)

สถานการณ์กาแฟในต่างประเทศ จากข้อมูลของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (United States Department of Agriculture : USDA) (มิถุนายน 2564) ผลผลิตกาแฟโลกปี 2564/65 คาดว่ามีปริมาณ 9.89 ล้านตัน ลดลงจาก 10.55 ล้านตัน ในปีก่อน หรือลดลงร้อยละ 6.26 เนื่องจากประเทศบราซิลผู้ผลิตสำคัญของโลก มีผลผลิตลดลง สำหรับผู้ผลิตและส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป มากที่สุดของโลก 3 อันดับแรก ได้แก่ บราซิล เวียดนาม และโคลัมเบีย ผู้นำเข้ากาแฟมากที่สุดของโลก 3 อันดับแรก คือ สหภาพยุโรป สหรัฐฯ และญี่ปุ่น

สหภาพยุโรป (เช่น เยอรมนี อิตาลี ฝรั่งเศส เบลเยียม สเปน และเนเธอร์แลนด์) สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร เป็นตลาดศักยภาพสำหรับการส่งออกกาแฟ แต่ปัจจุบันไทยยังส่งออกไปไม่มากนัก จึงยังมีโอกาสอีกมากที่จะผลักดันการส่งออกกาแฟไทยไปยังตลาดเหล่านี้ ที่มีความต้องการนำเข้าสู่

ความต้องการใช้กาแฟในต่างประเทศ ในปี 2565 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ปี 2564/65 คาดว่าอยู่ที่ 9.90 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 9.79 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.12 จากปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา

ข้อเสนอแนะของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

- ส่งเสริมเกษตรกรใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ ควบคุมการเพาะปลูก เพื่อให้ได้เมล็ดกาแฟคุณภาพสูง ได้ผลผลิตต่อไร่สูง และลดต้นทุน รวมทั้งผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มสหกรณ์ เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต สร้างความเข้มแข็ง และสร้างอำนาจต่อรอง รวมถึงร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟ
- ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ชมสวนกาแฟและการผลิตกาแฟ เพื่อให้เห็นถึงแหล่งปลูกกาแฟ กระบวนการผลิตกาแฟ จนถึงผลิตภัณฑ์กาแฟ เพื่อกระตุ้นการบริโภคกาแฟในประเทศ และสร้างรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม
- ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์สร้างภาพลักษณ์กาแฟไทยให้เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคในวงกว้าง

อ้างอิง

- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. ชุมพรจัดงาน “Amazing Robusta @ Chumphon” ครั้งที่ 2 อย่างยิ่งใหญ่ หวังกระตุ้นเศรษฐกิจผลักดันชุมพรเป็นเมืองแห่งกาแฟโรบัสตาอย่างแท้จริง (ออนไลน์) <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail TCATG220211223740319> สืบค้นวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร/สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2565. (ออนไลน์) www.oae.go.th. สืบค้นวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2565

ภาคกลาง

มะยงชิด-มะปรางหวาน @นครนายก

ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ของทุกปี เป็นฤดูกาลผลผลิตมะยงชิด-มะปรางหวาน เกษตรกรจังหวัดนครนายก นิยมปลูกเพื่อขายให้ผู้บริโภค เนื่องจากได้ราคาดี มะปรางพันธุ์ที่ได้รับความนิยมสูงคือ พันธุ์พันธ์ สำหรับมะยงชิด พันธุ์ที่ได้รับความนิยมสูงคือ พันธุ์เพชรกลางดง พันธุ์ทุลเกล้า และพันธุ์บางขุนนนท์

ลักษณะรูปร่างของมะยงชิดและมะปรางหวาน คล้ายคลึงกัน โดยมะปรางหวานมีขนาดผลใหญ่กว่า ในส่วนของรสชาติ มะยงชิดจะมีความหอมหวานมากกว่า ทำให้มะยงชิดได้รับความนิยมสูงกว่า

นอกจากเกษตรกรจะขายผลสดแล้ว ยังมีการนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ และเพาะต้นกล้าขาย ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

บทวิเคราะห์

มะยงชิดและมะปรางหวานเป็นผลไม้ประจำบ้านร้อน ผู้บริโภคนิยมรับประทานสด และนำไปแปรรูปเป็นของหวาน ส่วนใหญ่ปลูกที่จังหวัดนครนายก และเป็นสินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของจังหวัดนครนายก รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากจังหวัด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร และสถานที่ท่องเที่ยวชมและซื้อสินค้า

ในปี 2564 เกษตรกรทั่วประเทศปลูกมะยงชิด 6,952 ครัวเรือน เนื้อที่ให้ผลผลิต 18,600 ไร่ มีผลผลิตทั้งหมด 9,763 ตัน ราคาขายเฉลี่ยทั่วประเทศ 107 บาท/กิโลกรัม จังหวัดนครนายกมีเกษตรกรปลูกมะยงชิด 2,586 ครัวเรือน (ร้อยละ 37.2 ของเกษตรกรทั้งหมด) เนื้อที่ให้ผลผลิต 6,310 ไร่ (ร้อยละ 33.9 ของเนื้อที่ทั้งหมด) ผลผลิตทั้งหมด 2,500 ตัน (ร้อยละ 25.5 ของผลผลิตทั้งหมด) ราคาขายเฉลี่ย 187 บาท/กิโลกรัม ซึ่งสูงกว่าราคาขายเฉลี่ยของประเทศ

อ้างอิง

- 1.เทคโนโลยีชาวบ้าน (2564). ถึงเวลาชิมมะยงชิด-มะปรางหวานที่นครนายก : <https://today.line.me/th/v2/article/VxNmVqV>. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 ก.พ. 2565
- 2.กรมส่งเสริมการเกษตร (2565). สถิติมะยงชิดและมะปรางหวาน : <https://production.doae.go.th/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 ก.พ. 2565

ในส่วนของมะปรางหวาน ปี 2564 มีเกษตรกรปลูกมะปรางหวาน 6,243 ครัวเรือน เนื้อที่ให้ผลผลิต 12,472 ไร่ ผลผลิตทั้งหมด 8,225 ตัน ราคาขายเฉลี่ยทั่วประเทศ 77 บาท/กิโลกรัม สำหรับเกษตรกรที่ปลูกมะปรางหวานของจังหวัดนครนายก (ปลูกมากเป็นอันดับ 2 รองจากจังหวัดสุโขทัย) มี 1,014 ครัวเรือน (ร้อยละ 16.24 ของเกษตรกรทั้งหมด) เนื้อที่ให้ผลผลิต 2,177 ไร่ (ร้อยละ 26.5 ของเนื้อที่ทั้งหมด) มีผลผลิตทั้งหมด 586 ตัน (ร้อยละ 7.1 ของผลผลิตทั้งหมด) ราคาขายเฉลี่ย 159 บาท/กิโลกรัม ซึ่งสูงกว่าราคาขายเฉลี่ยของประเทศ

จังหวัดนครนายก ปลูกมะยงชิดมากกว่ามะปรางหวาน เนื่องจากเป็นพืชท้องถิ่น มีการเพาะปลูกและส่งเสริมพัฒนาเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ทั้งนี้ เกษตรกรได้พัฒนาสวนผลไม้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักเพิ่มขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

1. เกษตรกรในพื้นที่สามารถสร้างการรับรู้ให้สินค้าของตนเป็นที่รู้จักมากขึ้น โดยทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เชิงอนุรักษ์ รวมทั้งท่องเที่ยวเชิงอาหาร (มะยงชิดสามารถนำมาสร้างสรรค์เมนูอาหารได้หลายชนิด นอกจากได้เที่ยวชมสถานที่แล้ว นักท่องเที่ยวยังได้เปิดประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการรับประทานอาหารที่ใช้วัตถุดิบพื้นถิ่น)
2. การพัฒนาสินค้าแบบแปรรูปเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มมูลค่า และยืดเวลาการเก็บรักษา
3. เกษตรกรสามารถศึกษาหาความรู้แนวโน้มความต้องการซื้อของผู้บริโภค จากแหล่งข้อมูลทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้มากขึ้น
4. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรในการขายสินค้า เพื่อสร้างอำนาจต่อรองราคากับผู้ค้าคนกลาง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กุหลาบถุงวาเลนไทน์ชายดี เกษตรเลี้ยงปรับตัวเพิ่มสายพันธุ์

เกษตรกรเริ่มรับทำรายได้หลักแสน จากออร์เดอร์ต้นกุหลาบถุงวาเลนไทน์ ขณะที่ยอดขายทยอยลด ทั้งภาวะเศรษฐกิจโรคระบาด การแข่งขันสูง รวมถึงงานอีเวนต์ที่ชะลอตัว ซึ่งกุหลาบยังเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ต้องปรับตัวขยายตลาดเพิ่มความหลากหลายมากขึ้น

นางสุนิรัตน์ จันดา เจ้าของสวนน้อยพรรณไม้ ชุมชนดอนกลาง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เปิดเผยว่า หลังจากปรับตัวลดการตัดดอกกุหลาบชาย แล้วหันมาเพาะต้นกุหลาบลงถุงขายแทนตั้งแต่ปี 2564 ส่งผลให้เดือนมกราคม 2565 มียอดสั่งจองกุหลาบถุง เป็นจำนวนมาก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (สปป.ลาว) โดยสวนน้อยพรรณไม้ มีการปลูกกุหลาบพวงสีแดงและสีชมพูกว่า 10,000 ต้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ซึ่งราคาขายส่งอยู่ที่ถุงละ 17 บาท ขายปลีกถุงละ 20 บาท ในแต่ละวันสามารถจำหน่ายได้นับร้อยถุง สร้างรายได้นับแสนบาท

ด้านนายสุรพันธ์ โลมกา เจ้าของสวนกุหลาบแม่ยุพิน ต.ดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่า ในช่วง 2 ปีที่เกิดการแพร่ระบาดของโควิด 19 ยอดขายต้นกุหลาบลดลงมากกว่าร้อยละ 30 เนื่องจากการจัดงานอีเวนต์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ลดลง สำหรับภาพรวมตลาดช่วงปีใหม่ เดือนมกราคม 2565 ตลาดเริ่มกลับมาคึกคักอีกครั้ง มียอดการสั่งซื้อต้นกุหลาบสัปดาห์ละ 2 คันรถปิกอัพ เฉลี่ย 1,500-1,600 ต้นต่อ 1 คันรถ มียอดขายรวมประมาณ 120,000 บาท กระทั่งเข้าสู่เดือนกุมภาพันธ์ยอดการสั่งซื้อเริ่มลดลง

บทวิเคราะห์

กุหลาบ ไม้ดอกเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรไทย โดยประเทศไทยมีแหล่งเพาะปลูกกุหลาบที่สำคัญและมีศักยภาพสูงในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศเหมาะสม ส่งผลให้สามารถผลิตกุหลาบเพื่อการค้าได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นไม้ดอกที่การดูแลไม่ยุ่งยาก สร้างรายได้เร็ว เกษตรกรสามารถปลูกเป็นพืชเสริมสลับกับพืชหลักได้ มีตลาดรองรับอย่างต่อเนื่อง และสามารถส่งออกได้ กุหลาบจึงเป็นไม้ดอกทางเลือกที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น

การผลิต สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการปลูกต้องมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 500 – 1,000 เมตร มีการระบายน้ำดี ถ่ายเทอากาศดี มีแหล่งน้ำเพียงพอตลอดปี อุณหภูมิที่เหมาะสม กลางคืน 15 – 18 องศาเซลเซียส และกลางวัน 20 – 25 องศาเซลเซียส มีต้นทุนการผลิตอยู่ที่ 139,500 - 277,390 บาท/ไร่ (ปลูกนอกโรงเรือน) ให้ผลผลิต 122,500 – 182,500 ดอก/ไร่/ปี โดย 1 ไร่ ปลูกได้ 3,000 - 3,500 ต้น

ราคา ขายแบบเกรดรวม รายได้ 146,000 -367,500 บาท/ไร่/ปี (ดอกละ 0.80 -3 บาท) รายได้สุทธิ 6,500 – 146,805 บาท/ไร่/ปี จากการสำรวจข้อมูลราคา **ตลาดสี่มุมเมือง** กุหลาบหนุ กุหลาบมอญ กุหลาบจัดกระถาง 30-40 บาท/กก. กุหลาบตาก 900-1200 บาท/กก. กุหลาบเชียงใหม่ 200-350 บาท/กก. กุหลาบฮอลแลนด์ 2000-5000 บาท/กก. กุหลาบมาเลเซีย 700 บาท/กก. **ตลาดไท** กุหลาบตาก 350-550 บาท/ก้า (50 ดอก) กุหลาบมอญ 70-100 บาท/ถุง (100 ดอก) กุหลาบเชียงใหม่ 120-400 บาท/ก้า (10-25 ดอก)

การส่งออก ในปี 2564 ไทยส่งออกกุหลาบปริมาณ 471.77 ตัน มูลค่า 12.95 ล้านบาท ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย สวีเดน ลาว และสิงคโปร์ สำหรับปี 2563 ไทยส่งออกปริมาณ 332.42 ตัน มูลค่า 10.87 ล้านบาท ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และเมียนมา ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกันพบว่า ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.92 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.16 จากปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ไทยเป็นผู้นำเข้าสุทธิ (ในปี 2564 นำเข้า 1,260.61 ตัน 114.32 ล้านบาท) โดยเป็นการนำเข้าจากจีนเกือบทั้งหมด (มากกว่าร้อยละ 90) สำหรับการส่งออกยังน้อยมาก และส่วนใหญ่จะส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง

ประเทศผู้ส่งออกกุหลาบสำคัญของโลก เช่น (1) เนเธอร์แลนด์ (ส่งออกตลาดยุโรปเป็นหลัก) (2) เอกวาดอร์ (ส่งออกไปหลายภูมิภาค ทั้งทวีปอเมริกา ยุโรป และเอเชีย) และ (3) เคนยา (ส่งออกไปหลายภูมิภาค ทั้งยุโรป ตะวันออกกลาง และเอเชีย) ซึ่งแต่ละประเทศมีการส่งออกกุหลาบตัดดอกประมาณ 1.1-1.5 แสนตันต่อปี

ข้อเสนอแนะของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

1. เกษตรกรควรติดตามสถานการณ์ตลาดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวางแผนการผลิต และพัฒนาผลผลิตให้สอดคล้องกับตลาด และตรงตามความต้องการของผู้บริโภค เช่น การลดการตัดดอกกุหลาบชายและเพาะต้นกุหลาบลงถุงแทน เป็นการปรับตัวให้ทันกับกระแสผู้บริโภคยุคใหม่ซึ่งนิยมการปลูกไม้ดอกไม้ประดับมากขึ้น
2. ส่งเสริมการผลิตกุหลาบสายพันธุ์ใหม่ พัฒนามาตรฐานการผลิตให้มีคุณภาพเพื่อขายในประเทศให้มากขึ้น และต่อยอดส่งออก
3. ส่งเสริมความรู้ให้ผู้ผลิตและประกอบการส่งออก เกี่ยวกับการผลิต การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และการส่งออกสินค้าเน่าเสียง่าย รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดความเสียหาย และยืดอายุสินค้า
4. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร ให้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่ายการผลิตและการตลาด เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกร

อ้างอิง

1. ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. กุหลาบถุงวาเลนไทน์ชายดี เกษตรเลี้ยงปรับตัวเพิ่มสายพันธุ์: (ออนไลน์) <https://www.prachachat.net/local-economy/news-863347>. (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2565)
2. กรมส่งเสริมการเกษตร. สถานการณ์สินค้าเกษตร สถานการณ์การผลิตพืช 63/64. (ออนไลน์) <http://www.agriman.doae.go.th/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565)
3. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร